

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

-

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

-

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

-

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Isät lasten asialla ry (ILA) ottaa seuraavassa kantaa työttömyysturvalain muutosesityksiin koskien lapsikorotuksen poistoa. ILAn on perehtynyt lakimuutosesityksiin, ja tullut siihen johtopäätökseen, että lakimuutos tulee heikentämään oleellisesti erityisesti työttömien etävanhempien taloudellista tilannetta ja mahdollisuuksia tarjota heille lapsen oikeuksia mukaista hyvinvointia.

On varsin hyvin tiedossa, että jo tällä hetkellä etävanhempi on hyvin eriarvoisessa asemassa lähivanhempaan julkisten tukien osalta. Etävanhemmat eivät ole oikeutettuja esimerkiksi lastensa osalta asumistukeen, vaikka lapset asuisivat puolet ajasta tämän ”etävanhemman” luona vuoroasumisessa. Vaikka vuoroasumista koskeva OMn ohjeistus parantaakin jossain määrin lapsen oikeutta kumpaankin vanhempaansa, nyt lausuttavana oleva lakiehdotus tulee heikentämään lasten

asemaa ja oikeutta kumpaankin vanhempaan entisestään. Lakiehdotuksen perusteella etävanhemmat tulevat joutumaan mitä todennäköisimmin yhä useammassa tapauksissa tilanteisiin, joissa heillä ei ole mahdollisuutta asua asunnossa, jossa olisi riittävästi tilaa myös lasten asumiselle. Lapsihan tarvitsee myös etävanhemman luona saman tilan kuin lähivanhemmallakin. Useat lapsethan asuvat nykyisin 8-12 päivää kuukaudesta ”etävanhemman” kanssa.

Mikäli lakiuudistus toteutuu, voidaan arvioida, että lapsikorotuksen poistaminen koskettaa vähintään tuhansia etävanhempia, joista useimpien kohdalla elatusvelvollisuudesta huolehtiminen käy jatkossa mahdottomaksi ilman, että elatusavun suuruutta tarkastellaan, tai elatusvelvollisuus poistetaan kokonaan. On mahdollista ja todennäköistäkin, että läheskään kaikki elatusvelvolliset eivät pääse sopimukseen elatusavusta ja heidän ainoaksi mahdollisuudeksi jää elatusavun tarkistaminen käräjäoikeuden kautta. Koska elatusapu hakemuksissa vastapuolena ovat lapset, lähivanhemman taloudellinen kuormitus kasvaisi entisestään, mikäli hän joutuisi hakemaan muutosta käräjäoikeudesta. Tämä lisäisi myös oikeuslaitoksen kuormitusta.

Lakiuudistusehdotuksen perusteella voikin kysyä, onko hallituksen tarkoituksena vieraannuttaa lakiuudistuksesta kärsivät lapset etävanhemmasta rakenteellisin keinoin ja samalla kun se pyrkii säästöihin toisaalla, se aiheuttaa ylimääräistä painetta muihin julkisiin palveluihin kuten oikeuslaitoksen toimintaan.

Isät lasten asialla ry pitää tärkeänä, että lakia tulisi uudistaa lapsikorotusten osalta niin, että ne kohdistuisivat nimenomaan lapsen oikeuteen kumpaankin vanhempaan.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

-

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

-

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Honkanen Petri
Isät lasten asialla ry